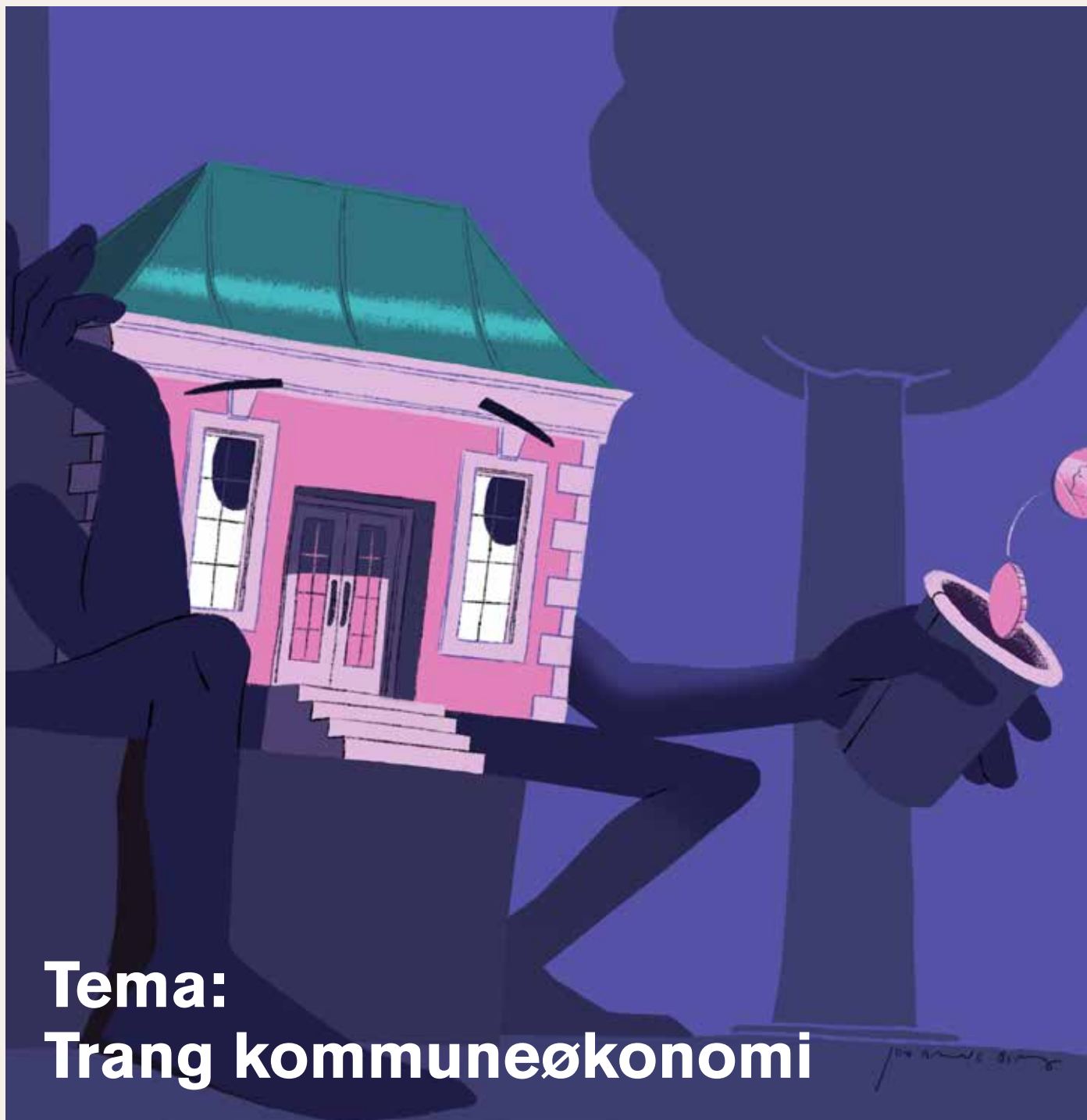

Bibliotekaren

Tema: Trang kommuneøkonomi

BYGDEBIBLIOTEKREFORM

Trengs det en nærbibliotekreform?

Ja, mener biblioteksjef og
bygdeforsker i nord

side 8

JAKTER NYE ARGUMENTER

Dansk prosjekt søker nye svar på
hvordan vi lettere kan argumentere
for bibliotekets betydning

side 14

FØR KUTTENE RAMMER

Mange bibliotek trues av kutt.

Her er ti råd til tillitsvalgte
og biblioteksjefer

side 20

Innhold

08

Profil: Maria Almlie etterlyser en reform for bygdebibliotekene.

12

Landsmøtet i BF ble for første gang i historien gjennomført digitalt.

14

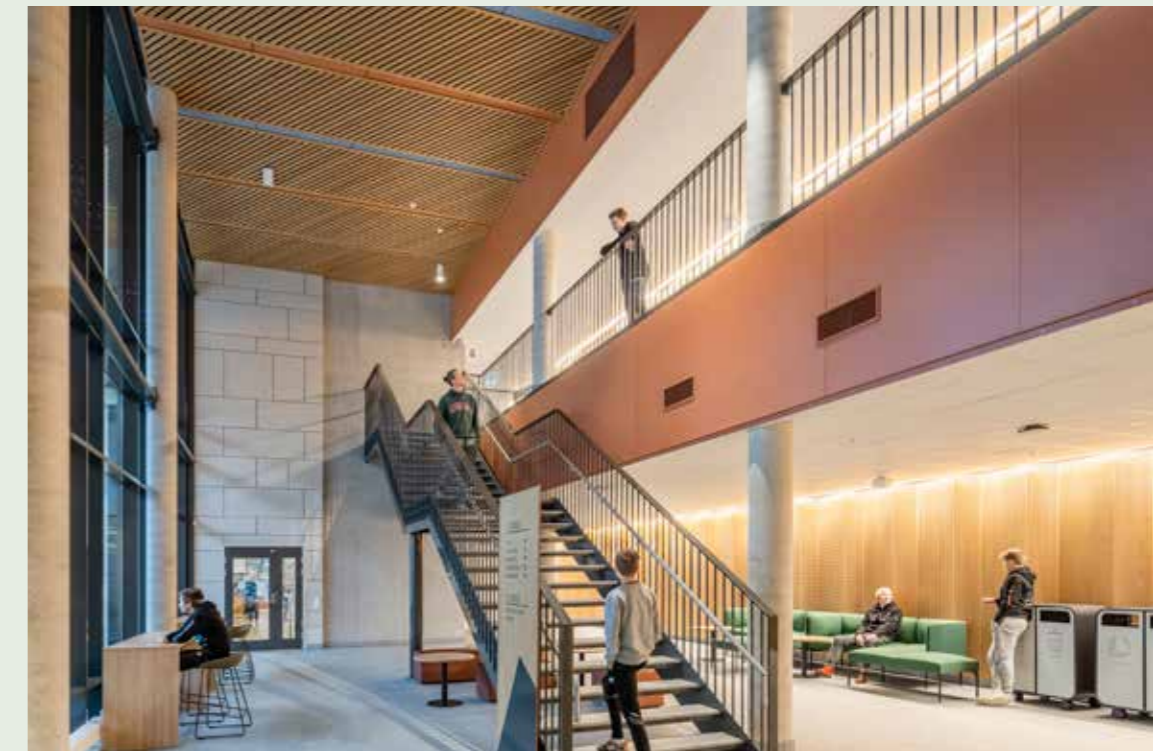
Roskildebibliotekene leter etter bedre argumenter for bibliotekene.

«Da jeg kom inn i bibliotekverdenen, trodde jeg det fantes en demokratisk grunnstruktur i Norge og at tilbudet var likt for alle. Men jeg så fort at det var store forskjeller mellom små og store bibliotek og at ikke alle har tilgang på et godt bibliotektilbud.»

Maria Almlie, biblioteksjef i Steigen kommune.

- 04 Leder: En utfordrende virkelighet for bibliotek-Norge
- 06 Smått og stort fra bibliotek og arbeidsliv
- 08 Bygdeforsker og biblioteksjef Maria Almlie: Ønsker en nærbibliotekreform for bibliotekene
- 12 Landsmøtet 2020: Fire hovedsaker fra Bibliotekarforbundets landsmøte
- 14 Roskildebibliotekene leter etter bedre argumenter for bibliotekene
- 16 Nytt bibliotek i Vaksdal kommune: Et vakkert sted å møtes
- 20 Ti råd før kuttene rammer
- 22 Strid om arbeidstid i Oslo
- 24 Bibliotekutdanningen i Oslo gjør praksis til eget fag
- 28 Åpen tilgang: Derfor bør forskningsdata deles
- 34 BF Forsikring: Råd om refleks

16

Reportasje: Vaksdal vil gjøre biblioteket til den nye storstua i i bygda.

En utfordrende virkelighet

Budsjettkutt må synes, og ansvaret må plasseres der det hører hjemme.

I november avholdt vi i Bibliotekarforbundet vårt første digitale landsmøte. Jeg er utrolig imponert over hvor bra det gikk! All ære til alle som møtte fysisk på hotellet på Gardermoen for å bistå i arrangementen, og all ære til landsmøtedelegatene som sørget for at det ble et levende landsmøte med debatt, endringsforslag og avstemninger. Ikke minst vil jeg si tusen takk for tilliten. Jeg gleder meg til å fatt på en ny landsmøteperiode, denne gangen som valgt forbundsleder.

På landsmøtet ble det vedtatt viktige politiske prioriteringer og målsettinger. Blant annet skal Bibliotekarforbundet fortsette med mentorordning, videreutvikle lønnsstrategiene og utarbeide en ny tillitsvalgthåndbok. Forbundet skal jobbe strategisk med grønn tariff og gjøre metoder for hvordan tillitsvalgte kan jobbe med bærekraft lokalt til en del av tillitsvalgtopplæringen. Forbundet skal også sette bibliotekets rolle i krisetider på dagsorden og oppfordre regjeringen til å fullfinansiere Helsebiblioteket.no.

Det ble bestemt at de tidligere fylkeslagene blir døpt om til distrikt-slag, og forslaget om å åpne opp medlemskriteriene, falt. Erfaringsmessig betyr nok ikke dette at endelig punktum for debatten er satt, men jeg håper vi nå kan legge saken til side og heller fokusere på de politiske og organisatoriske målsettingene i landsmøteperioden.

Dessverre er det ikke bare det nylig avholdte landsmøtet som preger organisasjonen og bibliotek-Norge om dagen. Samtidig som vinter- og julelys tennes rundt om i det ganske land, stiger bekymringen i mange kommuner over budsjettvedtakene som fattes omtrent på denne tida. I hele høst har vi mottatt henvendelser om varslele kuttforslag, og vi vet at situasjonen for mange er fortvilende. Dette er dessverre ikke noe nytt: Enger-utvalget viste tilbake i 2013 at biblioteket hadde vært en av de store budsjetta-perne i ti år. De siste syv årene har ikke endret dette bildet.

#04

Tekst: Veronicha Angell Bergli
Foto: Ilja Hendel

ISSN 0804 - 4147 ISSN 1503-836x (online)
Bibliotekaren er Bibliotekarforbundets tidsskrift og utkommer fire ganger i året.

Redaktør
Embret Rognerød
Telefon: 948 36 328
E-post: embret.rognerod@bibforb.no

Design
Marianne Lydersen, Marianne Eidal
og Trude Raanæs

Adresse
Postboks 431 Sentrum, 0 103 Oslo

Abonnement
Kr. 290,- pr. år betales til BF's konto
6039.05.64093. Merk innbetalingen Abonnement.
Henvendelser om abonnement rettes til BF's
sekretariat: bf@bibforb.no

Henvendelser om annonser rettes til redaksjonen
(se over).

Trykkansvarlig
Polinor

Forsiden
Illustrasjon: Jon Arne Berg

Med dette som bakteppe var det underlig å lese Svein Arne Tinnesand, avdelingsdirektør i Nasjonalbiblioteket, sin artikkel *Nedgang eller oppgang?* i Bok og bibliotek 5/20. Der konkluderer Tinnesand med at man i løpet av tiåret 2009–2019 hverken har hatt en bratt oppgang eller nedgang i bibliotekenes økonomi. Riktignok påpeker Tinnesand at dette ikke betyr at det ikke finnes lokale utslag. Men ifølge Tinnesand er i så fall disse så små at makrotallene ikke påvirkes.

Min virkelighetsoppfatning stemmer bedre med den Ola Eiksund, biblioteksjef i Arendal, presenterer i sitt svar til Tinnesand: «Så svaret på spørsmålet fra Tinnesand er definitivt at det er nedgang! Og sett fra mitt ståsted er det behov for fortgang med å få fortalt dette ut til offentligheten generelt og politikere på alle nivåer spesielt.» Det er synd at Tinnesand og Nasjonalbiblioteket tilsynelatende mangler oversikt over den utfordrende virkeligheten mange norske folkebibliotek opplever. Det er en realitet at stengingsspøkelset stadig henger over de filialene vi fortsatt har igjen og at antall stillingshjemler kuttes gjennom oppsigelser, omplasseringer og en svært aktiv vakansopolitikk. Det er en realitet at penger til kurs og reisevirksomhet blir sett på som en luksus og at bok- og mediebudsjetter krympes inn. Og om budsjettene ikke kuttes direkte gjennom budsjettvedtak, er stans i innkjøp og andre budsjettposter, gjerne fra juni av, i aller høyeste grad en realitet.

Mange bibliotekarer gjør hva de kan for å beskytte lånerne mot resultatet av budsjettkutt. Flere steder strekkes strikken så langt at det går utover den enkelte ansatte. Jeg har stor forståelse for at man ikke vil skuffe lånerne og lokalsamfunn. Men bibliotekarer har rett på ordnete arbeidsforhold, hvor normalarbeidsdagen ligger til

grunn for arbeidstida, og et yrkesliv som ikke går på helsa løs.

Budsjettkutt må synes, og ansvaret må plasseres der det hører hjemme. Usynlige kutt fører fort til ytterligere kutt i en kommunehverdag som handler om å finne innsparinger. Ofte handler ikke kuttene om vond vilje fra kommunenes side, men om en stram kommuneøkonomi, og det vil kreve en betydelig økning i kommunenes frie midler for å bøte på utviklingen. Derfor er det helt rett, som Ola Eiksund peker på, at dette krever en nasjonal oppmerksomhet.

I statlig sektor gir ABE-reformen grunn til bekymring. Her har Bibliotekarforbundet spilt inn til regjeringa og statsbudsjettet at reformen bør stilles i bero. Ytterligere kutt vil ikke føre til effektivisering, men ramme kvaliteten på tjenestene og utvikling av biblioteksektoren. Særlig for Helsebiblioteket begynner dette å bli kritisk. Her risikerer vi, om utviklingen ikke snur, en forvitring av tjenestetilbudet.

Jeg har tidligere etterlyst at Nasjonalbiblioteket tar en mer aktiv rolle, og at det burde være et talerør og et bindeledd mellom departement, bibliotekiere og bibliotekansatte. I mandatet til Nasjonalbiblioteket Prop. 1 S (2012-2013) kan man lese at:

«(...) [Nasjonalbiblioteket ber] eit spesielt ansvar for å bidra til å utvikle og styrke biblioteka i Noreg som aktive og aktuelle samfunnsinstitusjonar. Som statleg utviklingsorgan for biblioteksektoren skal Nasjonalbiblioteket bidra til å utforme og gjennomføre ein nasjonal bibliotekpolitikk for folke- og fagbibliotek.»

Jeg håper Nasjonalbiblioteket fremover kan bruke tid og ressurser på å kartlegge den økonomiske stoda i bibliotek-Norge og at realitetene ute i kommune-Norge blir en del av budskapet som kommuniseres ut til offentligheten og i politiske fora. Så skal vi i Bibliotekarforbundet gjøre vårt.

Lettere som liten?

Er det lettere å drive meråpent bibliotek på små steder? Ja, tror biblioteksjefen i Bykle, Kaja Tho, som gir tre råd til biblioteksjefer i bibliotek med tilsvarende størrelse.

– Det beste rådet jeg kan gi andre små kommuner, er å sette av nok tid. For eksempel bestemte jeg ikke åpningsdato før jeg var ganske sikker på at vi kunne holde den. Vi var nødt til å kunne jobbe i ro og mak for å få det til, sier Tho til bibliotekeneshus.no.

Klasseforskjeller og korona

Hva skjedde egentlig med barnefamilienes arbeidshverdag under koronavåren? Koronavåren ga et helt annet tempo og roligere rammer for familielivet. Men mye av «egentiden» forsvant, ifølge AFI-rapporten Ro og råkjør: innblikk i familiers hverdagsliv under covid-19-nedstengningen. – Muligheten for fleksibilitet i arbeidssituasjonen definerer i stor grad rammene for familielivet, sier AFI-forsker Eirin Pedersen.

En annen undersøkelse fra OsloMet, der forskerne har spurt 3000 nordmenn om de klarer å følge smittevernrådene, peker for øvrig på at mulighet for hjemmekontor henger tett sammen med inntektsnivå: I husstander med under 600.000 kroner i samlet årsinntekt oppgir færre enn en av fire at de har hjemmekontor.

Åpnet virtuell lesesal

Det kan være ensomt å sitte hjemme alene og lese, som mange studenter nå gjør under koronaen. Universitetsbiblioteket i Trondheim opprettet i november en virtuell lesesal for studenter som sitter hjemme og leser til eksamen. Mellom 10 og 14 på hverdager kan studentene snakke med biblioteksansatte én til én eller logge på og møte andre studenter. Biblioteket holder også kurs og skriveøkter på lesesalen.

– Vi som jobber i biblioteket, vet hvor viktig biblioteket kan være for studentene, både som sted for å jobbe og for å treffes, forteller Idun K. Østerdal, som leder driftsgruppa for Det virtuelle biblioteket Universitetsavisa.

Hold bibliotekene åpne!

Koronasituasjonen gjør situasjonen krevende for mange i bibliotek-Norge. Men det er ingen god løsning å stenge bibliotekene. «Det er viktig at norske kommuner sørger for at bibliotekene kan holde åpent», skrev BF-leder Veronicha Angell Bergli og Norsk Bibliotekforenings leder Vidar Lund i Kommunal Rapport i november. I et innlegg på bibforb.no kommer BF-lederen med flere argumenter biblioteksjefer kan bruke for å forklare kommunen hvorfor dørene ikke bør lukkes.

Sa klart ja

Over 80 prosent av dem som stemte, stemte ja til resultatet i meklingen i det statlige området tidligere i november. – Det er et gledelig og tydelig resultat, sier forhandlingsleder Guro Elisabeth Lind i Unio Stat. Resultatet innebærer at også BFs medlemmer i staten totalt sett er sikret reallønnsvekst – gjennom et generelt, sentralt tillegg på 0,44 prosent, gjeldende fra 1. oktober 2020. Det settes ikke av sentrale midler til lokale lønnsforhandlinger i år.

Vil ha bygdebibliotek-reform

Maria Almlie

Hvordan bygger vi opp gode bibliotek på små steder? Forskjellene mellom by og land i dag er blitt altfor store, mener bygdeforsker og biblioteksjef Maria Almlie, som etterlyser en «nærbibliotekreform».

Tekst: Embret Rognerød Foto: Karoline Pettersen

– Da jeg kom inn i bibliotekverdenen, trodde jeg det fantes en demokratisk grunnstruktur i Norge og at tilbudet var likt for alle. Men jeg så fort at det var store forskjeller mellom små og store bibliotek og at ikke alle har tilgang på et godt bibliotektilbud, sier Maria Almlie.

I et og et halvt år har hun nå vært biblioteksjef i Steigen kommune, med en arbeidshverdag mange biblioteksjefer i små norske kommuner vil kunne kjenne seg igjen i: Almlie jobber alene i en stilling på 60 prosent. Kommuneøkonomien er dårlig: Steigen ble meldt ut av Robek-lista i fjor.

– Det lokalet jeg har til rådighet, er både skolebibliotek og folkebibliotek i kommunen. Vi har to åpningsdager i uka, men det er bare én dag i uka vi har åpent i skoletida. Vi dekker altså ikke opp kravet i opplæringsloven, sier Almlie.

Får besøkende til å «grine»

I høst skrev Almlie, som er fast spaltist i Nationen, at «Norge trenger en nærbibliotekreform» – med henvisning til regjeringens omlegging av politiet. Gjennom den omdiskuterte reformen lovet regjeringen et «mer effektivt lokalt nærpolit der befolkningen bor» og «gode fagmiljøer over hele landet».

Almlie mener altså at bibliotekene i små kommuner trenger en reform med samme målsetting.

– Gapet blir bare større og større. Det er allerede dårligere utdanningsnivå og dårligere leseferdigheter i distriktene. Vi trenger aktive grep på flere fronter for å snu utviklingen, og her spiller bibliotekene en

nøkkelrolle, sier Almlie, som har forskerbakgrunn og har forsket på regional utvikling.

Mange små kommuner sakter akterut når det kommer til både bibliotekbygg og -innhold, poengterer Almlie.

«Storbyene får praktbygg, men småkommunene sliter med «overfylte, støvete boklagre i 1970-, -80,-90-tallsstil. Rommene er statiske, reoler fastmonterte, og fordums lysstoffrør gjør at besøkende griner for å tolke titler av bokryggene,» skriver Almlie i Nationen-kronikken sin.

– Det er fantastisk at man får store lysfontener som Stormen og Deichman, der utformingen er mer i tråd med biblioteklovens formålsparagraf. Men de små bibliotekene oppleves ikke relevante og attraktive arenaer på samme måte. Små kommuner skjærer ned der de kan, og derfor ser mange små bibliotek ut som de gjør, sier hun.

Vil ha politisk utvalg

Almlie mener tiden er overmoden for å sette bibliotektilbudet i små kommuner på den politiske agendaen.

– Folkebibliotek er ikke bare en sær kulturarena. De utgjør en viktig del av grunnlaget for folks kompetanse og for mange unges liv. Politisk er biblioteket en grønn satsing, og det burde være en tydeligere distriktspolitisk sak. Det er faktisk også næringspolitikk når vi vet at barn som bruker biblioteket, kan bli bedre lesere, mer kildekritiske og bedre i stand til å håndtere sine egne liv, sier Almlie.

Hun ønsker seg et politisk utvalg som skal

«Det var trist og overraskende å se hvor dårlig det sto til. Jeg har jobbet med bygdeutvikling, likestilling og mangfold, og jeg får fort pigger ut når jeg merker forskjell på liten og stor.»

utarbeide en nærbibliotekreform. Mandatet kan være å innføre minstestandarder for samling, arrangementer, infrastruktur, åpningstider, kompetanse og bemanning, ifølge Almli, som mener at utvalget bør forankres på Stortinget.

– Man kan selvfølgelig la bibliotekene selv mobilisere og å ta tak i dette. Men slik det ser ut nå, vil det bare øke forskjellene. Noen vil ha mer guts, tid og kompetanse til å jobbe politisk enn andre. Jeg tror derfor vi må ha mer midler til bibliotekene nasjonalt. I en periode kan kanskje også prosjektmidler fra Nasjonalbiblioteket øremerkes små bibliotek, sier hun.

Peker på Nasjonalbiblioteket

Almli mener de siste årenes satsing på utviklingsmidler fra NB, som har vært regjeringens lille økonomiske gulrot til landets folkebibliotek, har økt forskjellene i bibliotek-Norge. For eksempel vektlegges kommune-størrelse i utlysningen av midler til aktiv formidling, påpeker hun.

Målet for bibliotekenes formidlingsansvar er flyttet fra å nå bredest og lengst mulig ut til å nå flest mulig i hvert enkelt tiltak, mener Almli. – Hadde målet vært lik kunnskap til alle, uavhengig av hvor de bor, burde avstand til nærmeste bibliotek vært et langt mer relevant kriterium for tilskudd, ifølge Almli.

– Alle kan ikke ha gåavstand til biblioteket. Men man bør ha mer penger og lengre åpningstid når avstandene er store, ikke mindre. Vi ligger midt i kommunen og har fire mil til hver ende av kommunegrensa, sier hun.

Å søke midler fra NB krever også en viss grunnbemanning, påpeker Almli.

– Jeg har vært så heldig å ha en lærling her en dag i uka det siste året. Det har frigjort litt tid til å søke eksterne midler. Jeg har derfor fått penger fra fylkeskommunen til å lage reparasjons-kafé og frøbibliotek samt 350.000 kroner fra Kulturrådet til ny lyssetting. Jeg hadde ikke hatt rom til noe av dette uten en lærling, sier hun.

– En vanskelig øvelse

En av utfordringene Almli raskt møtte på som ny biblioteksjef var: Hvor skal man begynne for å få til endringer, når statusen er lav?

– Det er en vanskelig øvelse å gå til kommune-politikere eller rådmann og si: «Biblioteket er kjempegammeldags, gi meg penger.» Jeg valgte derfor å begynne med å søke penger og prøve å få vind i seilene. Så håper jeg på en grasrotmobilisering lokalt

«Bygdebibliotekene trenger et politisk utvalg.»

som kan gjøre det lettere å gå til kommunestyret. Det er lettere å vise til et behov når befolkningen allerede opplever biblioteket som et attraktivt tilbud.

Et fokus for bibliotek-Norge bør være å se på bibliotekene også som en institusjon som driver med samfunnsutvikling, mener hun.

– Biblioteket er en superrelevant aktør for å skape trivsel og bolyst over hele landet, i tillegg til å skulle sikre bred og god kunnskap til alle, sier Almli.

– Hvordan håper du at biblioteket i distriktene ser ut etter at en «nærbibliotekreform» er gjennomført?

– Barn og unge på bygda er kanskje de som blør mest av uaktuelle bibliotek. Vi er ikke kule nok. Vi trenger attraktive lokaler, møbler og arrangementer, så også de unge vil komme, om de så bare vil henge og slenge. Det er viktig at de kommer hit og inspireres av kunnskapen rundt seg. Biblioteket må være en likeverdig tjeneste i hele Norge. Det er refranget jeg håper vil gå igjen.

Maria Almli

Biblioteksjef i Steigen kommune i Nordland, spaltist i Nationen og forsker ved Høgskulen for grøn utvikling (HGUt).

Almli har erfaring med lokalsamfunnsanalyser og har jobbet med regionalt utviklingsarbeid på ulike nivå og på tvers av ulike fagsektorer.

Landsmøtet 2020: La kursen for årene framover

Flere viktige avgjørelser ble tatt da BF for første gang avholdt digitalt landsmøte i slutten av november. Her er fire hovedsaker:

1. BF endrer ikke medlemskriterier

Landsmøtet vedtok å beholde dagens medlemskriterier. Dermed er fortsatt forbundet forbeholdt medlemmer med bibliotekfaglig utdanning.

Medlemskriteriene har vært en mye diskutert sak i BF i flere år nå, og etter at saken ble utsatt på 2017-landsmøtet, var det nå klart for en avgjørelse.

Forbundsstyret i Bibliotekarforbundet foreslo opprinnelig å åpne opp medlemskapet, slik at BF ble «... åpent for personer med bachelor- eller mastergrad med minst 60 studiepoeng bibliotekfag i eller utenfor graden (eller tilsvarende eldre/utenlandsk utdanning), og for personer med minimum bachelorgrad som har arbeidsoppgaver innen bibliotekfag, kunnskapsorganisering eller dokumentforvaltning».

På landsmøtet stemte 60 prosent av delegatene for forslaget. 38,3 prosent stemte mot og én delegat stemte blankt. Det måtte ha vært 2/3 flertall hvis forbundsstyrets forslag skulle ha gått igjennom. Dermed falt forslaget og medlemskriteriene blir som i dag: Man må ha bachelorgrad og 60 studiepoeng i bibliotekfag for å kunne bli medlem.

Tok dissens

Før avgjørelsen falt, ble det en lengre debatt på landsmøtet, der det ble tatt til orde for begge syn i saken.

– Jeg mener at BF får et troverdighetsproblem, hvis vi endrer medlemskriteriene. Da er vi ikke lenger et profesjonsforbund, sa Kathrin Kvilstad fra talerstolen. Som eneste forbundsstyremedlem tok hun dissens på forslaget om å åpne opp.

– Målprogrammet vil fortsatt stå. Vi er fortsatt for at man skal fagutdannet biblioteksjef, og vi kommer ikke til å prioritere andre grupper over bibliotekarer, svarte styremedlem Glenn Karlsen Bjerkenes i en replikk.

– For tre år siden var jeg for å åpne. I dag og i år er jeg imot, sa Morten Olsen Haugen, fylkeslagsleder i Trøndelag BF. – BF står seg på å argumentere for at det er en forskjell mellom fagutdannede og ikke-fagutdannede bibliotekarer.

Mye av diskusjonen gikk på hvordan dynamikken i forbundet vil bli, hvis andre grupper kommer inn. Særlig Trøndelag BF ga uttrykk for dette synet.

– Jeg deler ikke bekymringa for at personer med andre bakgrunner kommer inn og vrir BFs argumentasjon til sin fordel. Det er fortsatt et lovkrav om fagutdanna bibliotekar i biblioteksjefstillinger. Jeg har stor tro på at de eventuelt vil komme inn, vil tilføre noe, sa for eksempel Per Olav Sanner i Hedmark og Oppland BF.

Før landsmøtet presenterte BF flere ulike syn på saken på nettsidene.

Om landsmøtet

Landsmøtet er Bibliotekarforbundets høyeste organ. Ordinært landsmøte avholdes hvert tredje år. Landsmøtet i 2020 ble avholdt digitalt 18.–19. november.

3. 16 fylkeslag blir til 15 distriktslag

Landsmøtet vedtok å endre den regionale organiseringen. BF går nå fra «fylkeslag» til «distriktslag» og Sogn og Fjordane og Hordaland slår seg sammen. Norge har gått fra 19 til 11 fylker etter regjeringens regionsreform. Inntil årets landsmøte har BF hatt fylkeslag som med to unntak – Agder og Hedmark og Oppland – har fulgt de gamle fylkesgrensene.

Før årets landsmøte foreslo derfor forbundsstyret en ny regional organisering, som tok høyde for «det nye Norgeskartet» og som skulle følge Stortingets valgdistrikt. Etter diskusjon på landsmøtet valgte imidlertid forbundsstyret å trekke dette forslaget.

I stedet stemte landsmøtet for forslaget til Morten Olsen Haugen, delegat i Trøndelag BF. «Landsmøtet oppretter og nedlegger distriktslag, og fastsetter distriktslagenes utstrekning.» heter det i forslaget til 12.3 i vedtektene.

4. Vedtok ambisiøse politiske uttalelser

Landsmøtet vedtok fire politiske uttalelser – om grønn tariff, yringsfrihet og bibliotek, bibliotekets rolle i krisetider og støtte til Helsebiblioteket.no.

I alle de fire sakene forplikter Bibliotekarforbundet seg til å jobbe videre med temaene politisk. De vedtatte uttalelsene – med endringer – vil bli offentliggjort på nett når landsmøteprotokollen er klar.

I den interne uttalelsen om grønn tariff heter det: «Bibliotekarforbundet skal jobbe strategisk med grønn tariff for å bidra til en bærekraftig utvikling innenfor de tariffområdene hvor vi er representert. Bibliotekarforbundet vil samarbeide med resten av Unio om å utarbeide grønne tariffkrav i de sentrale oppgjørene. Det er viktig å sikre at dette arbeidet er forankret i hele forbundet, og at metoder for hvordan tillitsvalgte kan jobbe med bærekraft lokalt, blir en del av tillitsvalgtopplæringen.»

Styremedlem Linda Rasten på talerstolen under landsmøtet 20. november. Ordstyrere er Glenn Karlsen Bjerkenes, Randi Rønningen og Petter Bruce (f.v.). Foto: Embret Rognerød

Landsmøtet vedtok valgkomitéens innstilling til nytt forbundsstyre og ny kontrollkomité 2020–2023 uten endringer:

Forbundsstyret

Leder: Veronicha Angell Bergli, Troms og Finnmark fylkesbibliotek
Nestleder: Glenn Karlsen Bjerkenes, Universitetsbiblioteket (Universitetet i Oslo)

Styremedlemmer

Kathrin Luneborg Kvilstad, Jåttå videregående skole
Miriam Bakkeli, Folkehelseinstituttet
Linda Rasten, Vestby bibliotek
Ørjan Persen, Viken fylkeskommune
Elisabeth Reinertsen, Fredrikstad bibliotek

Varamedlemmer

1. vara: Monica Skybakmoen, Nes bibliotek
2. vara: Åse Hansen, Lyngen bibliotek
3. vara: Sara Røddesnes, NTNU universitetsbiblioteket

4. vara: Jannicke Røgler, Trondheim folkebibliotek
5. vara: Per Eide, Bergen Offentlige Bibliotek

Kontrollkomité

Leder: Margunn Haugland, Bamble bibliotek
Medlemmer
Aleksander Kristung, Asker bibliotek
Ritha Helland, Voss bibliotek
Vara: Kari Angelsen, Bodin videregående skole

Valgkomité

Leder: Anne Husøy
Medlemmer: Edith Irene Vevang, Bergen Offentlige Bibliotek
Vibeke Oseth Gustavsen, Universitetsbiblioteket i Oslo
Varamedlem: Jorunn Irene Johansen, Porsgrunn bibliotek

Ny dansk undersøkelse vil gjøre oss i stand til å snakke om bibliotekenes bidrag til samfunnet på en mer nyansert måte.

Tekst: Embret Rognerød

Jakter på et nytt bibliotekspråk

Hva skal biblioteket tilby? Hvor bør det nye biblioteket ligge? Hvordan får vi flere til å besøke biblioteket?

Biblioteksektoren i Skandinavia har opplevd økt engasjement rundt bibliotekenes rolle de siste årene. Men ifølge biblioteksjef i Roskilde, Christian Lauersen, tar bibliotekdebatten i for stor grad utgangspunkt i måling av besøk og utlån – faktorer som sier lite om bibliotekets verdi og hva biblioteket tilfører et lokalsamfunn.

– Debatten rundt bibliotekene tar enten utgangspunkt i statistikk eller den er svært anekdotisk. Ingen av disse to motpolene kan romme den verdien et bibliotek tilfører et samfunn, sier han.

Det gjør det også vanskelig å argumentere for hvorfor bibliotekene er viktige og trenger mer ressurser, mener Lauersen. Han peker på at bibliotekets verdi strekker seg langt utover utlånstall og at dette er noe som drukner i den offentlige styringens hang til tallfesting.

– Statistikken er en indikator på bruk, men den sier egentlig ganske lite om hva biblioteket tilbyr folk og den effektivt det har på den enkelte og samfunnet, sier han. – Derfor trenger vi et nytt språk som forklarer bibliotekets verdi.

Et nytt språk

Tidligere i år tok Lauersen og Roskilde Centralbibliotek initiativ til en ny undersøkelse, der de nettopp leter etter det Lauersen kaller «et nytt språk» for hvordan vi kan snakke om bibliotek.

– Et relevant spørsmål for oss er: Hvilke samfunnsutfordringer kan biblioteket være et svar på?

Prosjektet henter impulser fra den amerikanske sosiologiprofessoren Eric Klinenbergs bok «Palaces for the People» (2018), der han beskriver USAs sosiale infrastruktur. Undertittelen på boka røper en hel del om konklusjonen: «How Social Infrastructure Can Help Fight Inequality, Polarization and the Decline of Civic Life».

– Klinenberg studerte hetebølgen i Chicago på midten av 1990-tallet. Han ville gjerne se om det var noen steder i byen der det var høyere dødelighet enn andre. Som forventet fant han ut at det gikk bedre i de rike områdene, men han så også at det var noen lommer i fattige områder med lavere dødelighet som klarte seg bra, sier Lauersen.

Det som gikk igjen i disse områdene var at innbyggerne hadde tilgang til

offentlige steder som bibliotek, samfunnshus, kulturhus og andre møteplasser. I de områdene der lokalbefolkningen kunne møtes om felles aktiviteter, var også fellesskapet sterkere. Man kjente hverandre og tok bedre vare på hverandre, da hetebølgen rammet.

– Kort sagt hadde man det Klinenberg kaller en sosial infrastruktur, og disse funnene viser med all tydelighet at det finnes en annen verdi av å ha et bibliotek enn brukstall, sier Lauersen.

Intervjuer også ikke-brukerne

For å finne ut av hva bibliotekene betyr for folk har konsulenthuset Seismonaut, som bidrar i den nye danske undersøkelsen, foretatt hele 1500 intervjuer.

I utvalget finnes både bibliotekbrukere og ikke-brukere. Ifølge Lauersen er det viktig at også mange av dem som ikke bruker biblioteket, har et forhold til det.

– Folk som bruker biblioteket, påvirker også dem som ikke bruker et bibliotek, så det er viktig å snakke med ikke-brukerne også for å få et nyansert bilde.

I tillegg har Seismonaut gjort en slags antropologisk studie, der de tilbringer noen dager på forskjellige bibliotek,

observerer bruken og gjør såkalte kvalitative intervjuer med borgerne. Til slutt skal de to studiene kobles sammen, og funnene skal munne ut i en rapport som har som hensikt å inspirere.

– Man skal ville ta rapporten til seg og lese den. Vi ønsker en ny debatt på noen andre premisser og håper og tror at rapporten vil engasjere både beslutningstakere, medier og bibliotek-Danmark.

Ifølge Lauersen jobber prosjektet også med å lage debattinnlegg og konferanser om tematikken. I tillegg vil de utgi en «best practice guide», som bygger på metoden prosjektet har fulgt og som Lauersen mener kan bli et viktig verktøy som også andre bibliotek kan jobbe videre med.

– Hvis vi bare lanserer rapporten, skriver et leserinnlegg og holder en konferanse, går vi fort tilbake til å bare kikke på tallene våre igjen. Vi gir derfor bort eksemplene våre gratis til alle som vil gjøre sine egne undersøkelser. Med disse kan man for eksempel undersøke samlingen, møtet med en bibliotekar eller skolesamarbeidet til biblioteket.

En måte å argumentere for drift

Mens mange bibliotek har fått mer prosjektmidler og store investeringer til bygg de siste årene, er det langt mer sjelden at bibliotekene får midler til å styrke bemanningen.

Undersøkelsen kan også være med på å vise fram hvilken rolle bibliotekaren spiller, påpeker Lauersen.

– Bibliotekansatte er for meg bibliotekets viktigste ressur, men i budsjettet er de til syvende og sist en driftsutgift og betydningen av bibliotekarens arbeid ofte vanskelig å få øye på i bibliotekstatistikken.

Nettopp derfor trenger vi andre argumenter, poengterer Lauersen.

– Når utlånstallet stiger, er det på grunn av bibliotekaren som velger ut og formidler litteratur. Det samme gjelder når biblioteket lykkes med innkjøp, systematisering, presentasjon og formidling, eller arrangementer. Men dette blir fort usynlig for både brukere og politikere, hvis man bare ser på statistikken, sier han.

«Bibliotekstatistikken sier ingenting om hvordan biblioteket for eksempel motvirker ensomhet eller styrker digital delaktighet.»

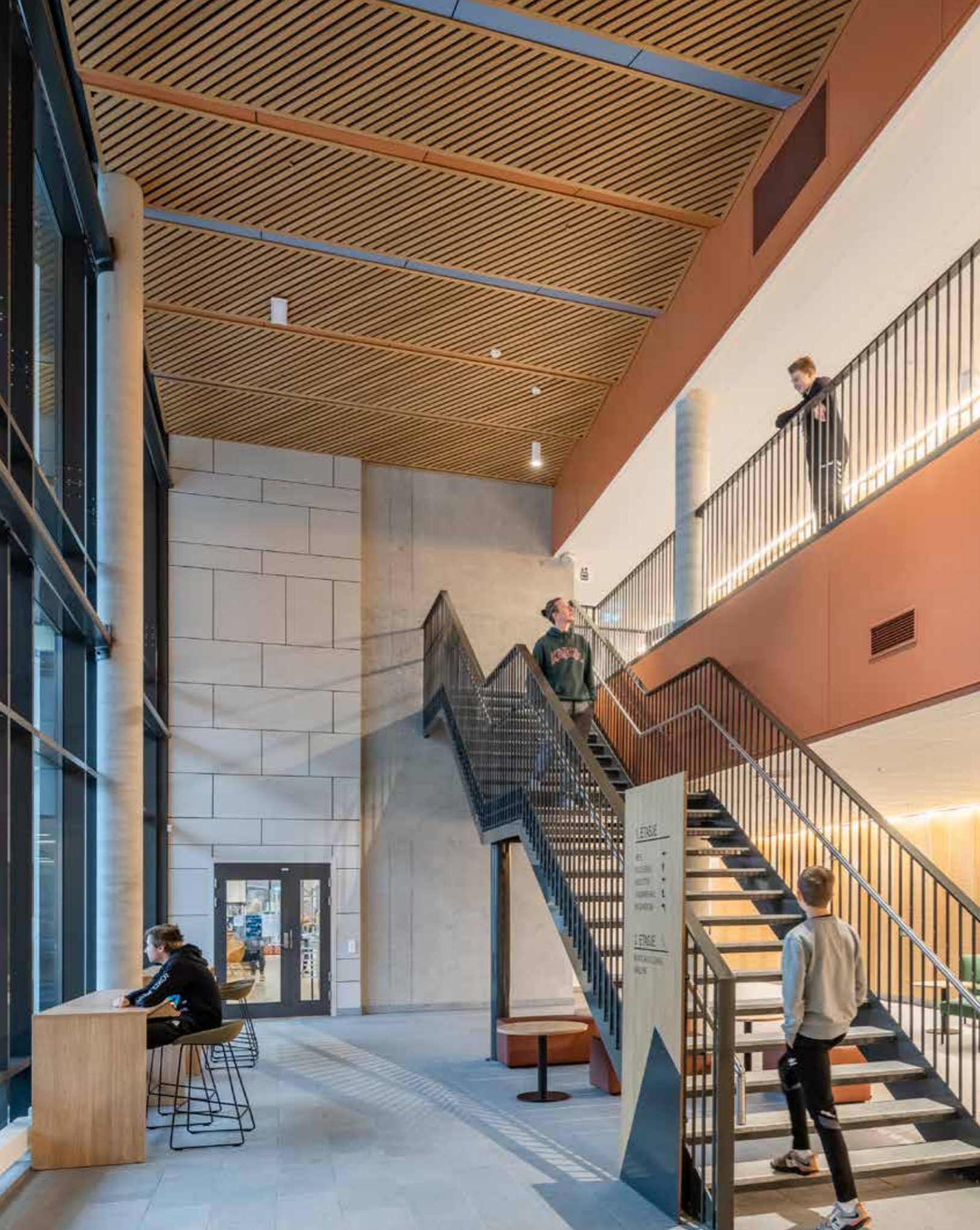
Christian Lauersen, biblioteksjef i Roskilde

Om prosjektet

Roskilde gjennomfører en analyse av bibliotekenes betydning for innbyggerne. Metoden kommer fra Cultural Value Project, er både kvantitativ og kvalitativ og undersøker «bibliotekets emotionelle, intellektuelle, kreative og sociale betydningsavtrykk i befolkningen». Undersøkelsen ferdigstilles i desember 2020.

Så langt viser undersøkelsen at biblioteket setter klare betydningsavtrykk på alle fire parametre og at ulike bibliotekfunksjoner setter ulike betydningsavtrykk. Resultatene vil bli gjengitt som infografikk i neste utgave av «Bibliotekaren».

Når de riktige kreftene jobber sammen, kan også små kommuner få til gode bibliotek, skriver Aud Gjersdal, som har besøkt det nye biblioteket i Vaksdal kommune.

Tekst: Aud Gjersdal Foto: Rambøll og fotograf Daniel Hundven-Clements

ET VAKKERT STED Å MØTES

Det litt slitte industristedet Dale ligger fredelig mellom fjellene, 45 minutters reise fra Bergen med tog. Ny barne- og ungdomsskole står åpen og klar til bruk for hele bygden. Det er stille i bygget i juli, når journalisten kommer hit, og det lukter fortsatt nymalt.

Ordfører Eirik Haga la i mai 2019 en tidskapsel ned i golvet ved inngangspartiet under en plate med inskripsjonen «Tidskapsel: ei helsing til framtida». Biblioteket like ved er nesten dobbelt så stort som det forrige og er blitt til i et spleiselag gjennom ordningen med modellbibliotek: Hordaland fylkeskommune gav 100 000 kroner i tilskudd, interiørarkitekt og bidrag fra fylkesbibliotekets fagmiljø. Vaksdal kommune forpliktet seg til å bruke et tilsvarende beløp.

Lokker brukerne inn

Biblioteket er samlokalisert med kulturskole, kultursal og svømmebasseng. Interiørarkitekt Grete Skogmo Haugland fra Rambøll har sammen med kollega Caroline Langfeldt Carlsen hatt ansvaret for interiøret. Haugland forteller at det er avgjørende for dem å snakke med de som skal bruke bygget og kartlegge hvilke behov og ambisjoner de har. Biblioteksjef Jan Erik Kolaas, ifølge Vaksdalsposten «bibliotekaren som skriv bok», forteller at de er inspirert av Ray Oldenburgs ideer om det tredje sted. Det er et sted mellom arbeidsplass og hjem, et sted for samtale

mellom deltakere på like fot. Slike steder er hjemlige.

– Da er det lettere å trekke folk og få dem til å bli, sier Haugland, og forteller at de har jobbet bevisst med at aktivitet skal synes ut til forbi passerende.

– På ettermiddagen vil det være folk som sykler forbi eller henger og prater, er på vei til svømmehallen eller kulturskolen. Da er biblioteket et naturlig stoppested, sier hun.

– Om kvelden kan biblioteket være opplyst, så en kan se inn gjennom de mange vinduene. En ser inn i et vakkert rom, sier Kolaas.

Stimulerer til samtale

Interiørarkitekter jobber også med belysning for å skape ulike stemninger i rommet og gir i planleggingsprosessen innspill til både utseendet og styringen av lys i de ulike sonene.

– Lampene i vinduene og over langbordet gir hjemmefølelse. Det blir som en stue, sier Kolaas. Golvet er i varm eikeparkett og etter hvert kommer grønne planter som vil underbygge dette inntrykket. Et tredje sted er «folkets egen medisin mot stress, ensomhet og fremmedgjøring», skriver Oldenburg. Det er et nøytralt sted der en kommer vekk fra dagliglivets plikter og slit. Men, som han skriver, det er også grasrotas ansikt til ansikt-deltakelse i politiske prosesser, der en diskuterer viktige temaer. Haugland

UNG MØTEPLASS. Det nye biblioteket i Dale ligger i den nybygde barne- og ungdomsskolen.

trykker på en knapp som får et lerret til å dure nedover veggen. Med enkle grep kan deler av hovedrommet ommøbleres til en miniscene med talerstol og lerret, for foredrag, debatter eller elevpresentasjoner. Er det behov for mer enn 20–30 plasser, er kultursalen like ved.

– Vi har planlagt spesielt for at ulike aktiviteter skal kunne foregå samtidig uten å forstyrre hverandre, sier hun, og understreker at dette er vesentlig for at et kombinasjonsbibliotek skal kunne fungere uten at det oppstår gnisinger mellom brukerne. Derfor har de prioritert eget spillrom med miniamfi og ekstra grupperom tiltenkt Makerspace-aktiviteter. Det må skje ting som gjør at folk får lyst til å komme,

«Vi har planlagt spesielt for at ulike aktiviteter skal kunne foregå samtidig uten å forstyrre hverandre.»

Jan Erik Kolaas, biblioteksjef i Vaksdal kommune

ikke bare for å låne bøker, men for å møtes. Å møtes gir et sosialt sikkerhetsnett. Det populære sjakkbordet fra det gamle biblioteket har derfor fått en egen dedikert plass.

– Det her er noe folk møtes rundt, sier Haugland, og peker på stedet.

– Ofte er det stappfullt med folk rundt sjakkspillene, fortsetter Kolas. – Sjakk er et spill som stimulerer samtale, også mellom generasjoner og mellom personer fra ulike nasjoner.

– Det finnes mange grupper og interesser, og det er gøy å treffe litt ulikt, sier han, men en sjakkturnering er likevel det første biblioteket vil i gang med.

– Et helt annet samspill

Det er sommerferie, men det er likevel en del besøkende som kommer innom, i forskjellige ærend. Rektor Magnar Helland setter seg i en stol ved vinduet.

– Vi ønsker å komme mer i kontakt med lokalbefolkningen, sier han, og forteller at de i fjor hadde om andre verdenskrig i undervisningen. Elevene intervjuet besteforeldre og oldeforeldre. Noen av dem laget bok om krigshistorie fra dette området, og den ble bundet inn.

– Å kunne samle folk her og la elevene få presentere det de har funnet ut – med en fysisk bok som

BONUSSTUE. – Mange elever vil finne en annen ro og inspirasjon her, sier interiørarkitekt Grete Skogmo Haugland.

kan være her – da gir vi noe tilbake til informantene våre, sier han. Helland forteller videre at den nye læreplanen setter fokus på store emner som bærekraftig utvikling, demokrati og medborgerskap. Her kan elevene bruke biblioteket til å finne litteratur, få hjelp og sitte her og arbeide.

– Vi får da et helt annet samspill i det faglige, understreker han. Skjønnlitteraturen er heller ikke glemt. Han tenker seg at lærere samler elevene i biblioteket og leser utdrag av bøker for dem.

– Så får de litt engasjement og motivasjon til å lese, sier Helland.

Haugland forteller at «bonusstuen» har en fordel ved å være forskjellig fra undervisningsarealene i skolen.

– Mange elever vil finne en annen ro og inspirasjon her, sier Haugland. Interiørarkitekten jobber alltid for at alle skal kunne finne «sitt sted» i et miljø. Om man ønsker å være alene, sammen, eksponert eller tilbaketrasket skal biblioteket kunne favne alle.

Utenfor i gråværet leter to kunstnere etter et egnet sted å plassere et kunstverk. Det skal ifølge utlysningsteksten være «eit felles identitetsskapende referansepunkt for å understreke kor viktig kunst og kultur er som generator for utvikling, innovasjon og glede».

– Kunstprosjektet skal gi tydelig beskjed om at her skjer det noe nytt. Det har kommet et nytt

møtepunkt her i bygda, sier Haugland. Dale har fått ei ny storstue!

Aud Gjersdal er frilansjournalist og universitetsbibliotekar ved Universitetet i Bergen.

Det nye kombinasjonsbiblioteket i Dale

Tettstedet Dale i Vaksdal kommune fikk i sommer nytt bibliotek i den nybygde barne- og ungdomsskolen. Interiørarkitekten har hatt ansvar for interiøret, men arbeidet er gjort i dialog med de som skal bruke stedet. Biblioteket kan nå også fungere som møteplass, tilrettelagt for kommunikasjon ansikt til ansikt.

Arkitekt og totalrådgiver program og skisseprosjekt: Rambøll
Interiørarkitekt: Rambøll
Arkitekt detaljfase: Artec
Totalentreprenør: Consto Bergen

Denne høsten vært preget av kuttforslag i biblioteksektoren. Husk at det er du som er tillitsvalgt eller bibliotekleder som vet best hva kuttene vil føre til, skriver rådgiver Hege Bergravf Johnsen.

Tekst: Hege Bergravf Johnsen

Før kuttene rammer

I tillegg til Covid-19 og smitteverntiltak har denne høsten vært preget av kuttforslag på grunn av strammere kommuneøkonomi. Dette har mange fortvilte tillitsvalgte og bibliotekledere fått merke. En del spør oss i sekretariatet om råd når kuttforslagene kommer. Kortversjonen av våre svar er at budsjettkutt alltid vil merkes, og vi råder bibliotekledere og tillitsvalgte til å gjøre de mulige konsekvensene kjent for kolleger, bibliotekbrukere og ansvarlige politikere.

Som rådgiver og tidligere tillitsvalgt vet jeg at både bibliotekledere og tillitsvalgte har viktige roller å spille i budsjettsaker. Som fagpersoner med ulikt perspektiv har begge disse gruppene et ansvar for å bidra til en opplyst beslutningsprosess.

Som fagperson er det ofte du som har de beste rådene om hva som er fornuftig å gjøre og som best kan vurdere hva budsjettkutt vil føre til. Derfor er det viktig at dine vurderinger følger saken helt fra kuttforslagene kommer til politikerne tar den endelige avgjørelsen.

Her har man imidlertid litt ulike roller som leder og tillitsvalgt: Når bibliotekleder blir pålagt å finne konkrete sparetiltak, må de vurdere hvilke

konsekvenser sparetiltakene vil få – og gjøre ansatte og administrasjon kjent med disse konsekvensene.

Tillitsvalgt bør på sin side sørge for å formidle hva som står på spill, hvis konsekvensene av de foreslåtte kuttene ikke når frem til politikerne.

Åpenhet og demokrati

Det er ikke bare politikere som trenger informasjon om hvordan et budsjettforslag vil kunne ramme. Innbyggerne i en kommune har krav på både gode bibliotekstjenester og rett informasjon. Dine vurderinger som fagperson vil i mange sammenhenger være viktig for folk å kjenne til.

Enten du er tillitsvalgt eller biblioteksjef, skal du alltid jobbe for åpne, demokratiske prosesser, også når det handler om upopulære avgjørelser. Det betyr at informasjon om kuttforslag og mulige konsekvenser må komme ut til allmennheten.

Som tillitsvalgt for BF er man både en fagperson og en representant for flere enn seg selv. I kraft av rollen har du både rett og plikt til å uttale deg. Også bibliotekledere har ytringsfrihet. Som biblioteksjef er du er ansatt som

Meld deg på vårens kurs!

Vil du lære mer om lønn og tariff – og møte andre BF-tillitsvalgte og medlemmer? Nå kan du melde deg på vårens kurs:

Kurs i politisk påvirkning
11.–12. februar

Grunnkurs for tillitsvalgte
8.–9. mars

Kurs i lokale forhandlinger
18.–19. mars

Distriktslagssamling
6.–7. mai

Les mer på bibforb.no

PS! Vi tar høyde for at enkelte av kursene må utvikles digitalt hvis smittesituasjonen krever dette.

Foto: Kristin Strøm

«Enten du er tillitsvalgt eller biblioteksjef, skal du alltid jobbe for åpne, demokratiske prosesser, også når det handler om upopulære avgjørelser.»

Hege Bergravf Johnsen, rådgiver i Bibliotekarforbundet

faglig og administrativ leder for bibliotekstjenesten i henhold til bibliotekloven. Dersom du som bibliotekleder opplever at du ikke kan uttale deg offentlig, anbefaler jeg at du allierer deg med tillitsvalgte på arbeidsplassen.

Beslutningstageren har ansvaret

Innsparinger betyr gjerne at man må velge det som gjør minst vondt. Kanskje

må man legge ned en filial for å kunne drifte et hovedbibliotek forsvarlig. Kanskje må åpningstidene på kvelden reduseres, dersom det kuttes en stilling. Poenget er at det ikke vil være mulig å opprettholde det samme tilbudet som før med mindre ressurser til rådighet.

I konkurranse med nedleggelse av sykehjems- og barnehageplasser kan det være lett å tenke at bibliotek er mindre viktig.

Men vi vet at bibliotek oppleves som helt nødvendig for mange innbyggere.

Å argumentere politisk for biblioteket i en sak som vekker debatt kan være en krevende øvelse. Men det er politikerne som til slutt vedtar budsjettet og hvordan de vil fordele fellesskapets midler. Og det er viktig at det også er politikerne som må stå ansvarlig for avgjørelser som går utover biblioteket.

10 gode råd til bibliotekledere og tillitsvalgte ved budsjettkutt

1. Vær tydelig på hva dere vil oppnå. Ønsker dere å reversere hele eller deler av forslaget eller be om mer penger?
2. Påpek konsekvenser av kuttene. Pek helt konkret på hva kuttene vil føre til – og hold politikerne ansvarlig.
3. Foreslå alternative løsninger. Hvordan kan politikerne omprioritere? Hvorfor vil denne løsningen fungere bedre enn det opprinnelige forslaget?
4. Argumenter godt og riktig. Bruk tid på hvorfor dette er viktig. Og for hvem.
5. Lag et enkelt faktaark som kan deles. Få med tall som viser hva biblioteket bidrar til og som underbygger hvorfor det er urimelig å kutte.
6. Finn alliansepartnere. Søk og finn allianser i andre tillitsvalgte, politikere og lokale organisasjoner i kommunen.
7. Bruk innbyggerne. Få talemøter bibliotekbrukere, lokale forfattere, venneforeninger og bibliotekvennlige politikere til å snakke deres sak.
8. Bruk media. Ring eller send e-post til en lokal journalist eller redaksjon. Debattinnlegg eller artikler bevisstgjør publikum på hva som står på spill og gjør det vanskeligere for politikerne å sno seg unna.
9. Bibliotek 365. Å vise bibliotekets relevans er en jobb som foregår hele året, ikke bare i november. Snakk bibliotek med alle – hver dag!
10. Søk råd og hjelp. Søk råd og hjelp fra fylkeslag og BFs sekretariat. Orienter oss gjerne sentralt for at vi skal ha oversikt. Jo tidligere, jo bedre.

Les mer på bibforb.no

BF reagerte i høst på Oslo kommunes nye arbeidstidsbestemmelse, som kommunen fikk gjennom under meklingen i årets tariffoppgjør. – Resultatet var vanskelig for oss å akseptere, sier forbundsleder Veronicha Angell Bergli.

Tekst: Embret Rognerød

Strid om arbeidstid i Oslo

I midten av oktober kom BFs hovedorganisasjon Unio og Oslo kommune til enighet i årets lønnsoppgjør etter mekling. Under forhandlingene fikk Oslo kommune gjennom endringer i arbeidstidsbestemmelsen som var stikk i strid med arbeidstakernes interesser.

Kommunen har her fjernet den nåværende avtaleretten og erstattet denne med en drøftingsrett. Dermed får de ansatte på Deichman mye dårligere kort på hånden, når de skal forhandle med arbeidsgiver om arbeidstiden sin.

– Oslo kommune fratar oss ikke bare avtaleretten på arbeidstid, de har også forbigått at vi har en eksisterende avtale, sier Angell Bergli.

BF aksepterte meklingsresultatet i Oslo kommune innen fristen 10. desember, men la til en protokolltilførsel. Forbundsleder Veronicha Angell Bergli legger ikke skjul på at årets oppgjør var vanskelig å akseptere for BF's del, og at forbundet vil jobbe videre med arbeidstidsavtalen både politisk og juridisk.

Hun understreker at det var flere positive sider ved Oslo-oppgjøret og peker blant annet på at man har fått tariffestet pensjon, noe BF's hovedorganisasjon Unio og de andre hovedorganisasjonene har

jobbet for i en årrekke. BF-lederen mener imidlertid at den nye arbeidstidsbestemmelsen viser at Oslo kommune ikke tar bibliotekarenes arbeidstid på alvor.

– Vi er skuffet over Oslo kommune, som ikke ser verdien i et godt partssamarbeid, og overrasket over at denne endringen skjer på det rødgrønne byrådetets vakt, sier hun.

En langvarig strid

BF og Oslo kommune har i flere år hatt uenigheter rundt Deichman-ansattes arbeidstid. Dagens arbeidsavtale er fra 2017, men det pågår en tvist mellom Bibliotekarforbundet på Deichman og Oslo kommune etter at arbeidsgiver har foreslått endringer som avviker fra forrige avtale om arbeidstid. BF mener disse endringene er i strid med overenskomstens fellesbestemmelser om arbeidstid.

Forbundslederen mener det er særlig kritikkverdig at kommunen fjerner arbeidstidsavtalen under en pågående tvist og ser bort fra den nåværende avtalen.

– Oslo kommune fratar oss ikke bare avtaleretten på arbeidstid, de har også sett bort fra at vi har en eksisterende avtale, sier hun.

«Oslo kommune fratar oss ikke bare avtaleretten på arbeidstid, de har også sett bort fra at vi har en eksisterende avtale.»

Veronicha Angell Bergli, forbundsleder

Får støtte fra Unio

BF's hovedorganisasjon Unio påpeker også dette i en protokolltilførsel i meklingsprotokollen, der de beklager at Oslo kommune har fremmet et slikt krav «samtidig som de er i en pågående tvist med Bibliotekarforbundet».

BF-lederen er glad for protokolltilførelsen som viser at Unio tar dette på alvor, og hun påpeker at Unio ble stående alene som eneste hovedorganisasjon

som gikk mot dette og at det derfor i praksis ble umulig for Unio å bryte på dette punktet i avtalen.

Veronicha Angell Bergli er derimot skuffet over at Fagforbundet sentralt og KAH (LO) godkjente resultatet og ikke støttet Unio i en så viktig sak.

– Det er veldig skuffende at Fagforbundet sentralt, som representerer mange ansatte på Deichman, ikke ser ut til å forstå problematikken rundt bibliotekarer og arbeidstid. Hvis LO og Fagforbundet hadde fulgt opp, tror jeg ikke Oslo kommune kunne ha kjørt dette gjennom.

Angell Bergli mener også at de uansett burde ha reagert, fordi dette handler om et så viktig prinsipielt spørsmål, nemlig

at diskusjonen om ansattes arbeidsforhold skal foregå i et partssamarbeid.

– Spørsmål som angår arbeidstiden til de ansatte er ikke noe arbeidsgiver kan beslutte helt uten videre, sier hun.

– Vi håper at Fagforbundet nå snur, og at de igjen skal stå skulder ved skulder med oss i en sak som er viktig både for våre og deres medlemmer, sier Angell Bergli.

Et spørsmål om bibliotekarers hverdag

Samtidig handler arbeidstid til syvende og sist om bibliotekarers arbeidshverdag og livskvalitet. Oslo kommunes svekkelse av arbeidstidsbestemmelsen kommer på toppen av flere lignende saker, påpeker hun.

– Vi ser at det er et økende press på arbeidstiden til bibliotekarer. Vi vil gjerne at biblioteket skal være åpent og tilgjengelig i størst mulig grad, og har forståelse for at mange kommuner vil ha rause åpningstider. Men da må bibliotekarer ha ordnede arbeidsforhold, understreker Angell Bergli.

En av hovedutfordringene er at bibliotekarer nå havner mellom alle stoler, mener hun.

– Vi er ikke dagarbeidere, men vi kvalifiserer heller ikke til turnus eller skift. Bibliotekarer skal kunne ha et vanlig familieliv og få kompensert for de ulempene som følger av at de må jobbe utenom ordinær arbeidstid, sier Angell Bergli.

Foto: Iija C. Hendel

«Vi er ikke dagarbeidere, men vi kvalifiserer heller ikke til turnus eller skift. Bibliotekarer skal kunne ha et vanlig familieliv og få kompensert for de ulempene som følger av at de må jobbe utenom ordinær arbeidstid.»

Veronicha Angell Bergli, forbundsleder

Slik er den nye arbeidstidsbestemmelsen

8.1.1. Ordinær arbeidstid
Dersom det av hensyn til publikum fastsettes åpningstid og/eller ekspedisjonstid utover kl. 07.00 og 17.00, skal arbeidstidsordningen fastsettes av administrasjonen etter avtale drøftinger med vedkommende organisasjoners til-litsvalgte fastsette arbeidstidsordningen innenfor rammen av overenskomsten og arbeidsmiljølovens kapittel 10. I tillegg inngås eventuelle avtaler i samsvar med arbeidsmiljølovens bestemmelser.

I protokolltilførselen fra BF's hovedorganisasjon Unio heter det: «Unio beklager at Oslo kommune har fremmet krav i overenskomsten § 8.1.1 samtidig som de er i en pågående tvist med Bibliotekarforbundet.»

Med tettere oppfølging underveis vil OsloMet legge til rette for at både bibliotekstudenter og praksissteder kan få enda mer ut av praksisen.

Tekst: Embret Rognerud

Med praksis som eget fag

OsloMet fornyet i høst bachelorprogrammet til bibliotekstudentene. Som en del av den nye bacheloren blir også praksisopplegget til studentene nå endret over nyttår – fra to praksisperioder til én. Samtidig har OsloMet gjort praksisen til et eget emne, og studentenes avsluttende praksisrapport blir omgjort til eksamen.

– Hvis vi går to år tilbake, var praksis for første klasse helt atskilt fra de andre fagene. Praksisen var heller ikke studiepoenggivende. Dette har vi endret gradvis, og nå blir det et eget fag i bachelorgraden som heter «Profesjon og praksis», sier førstelektor ved Institutt for arkiv-, bibliotek- og informasjonsfag, Idunn Bøyum.

Selve praksisperioden blir på 25 dager. Førsteårsstudentene skal «utføre faglige arbeidsoppgaver i bibliotek eller andre informasjons- og kulturformidlende organisasjoner». I forkant av praksisperioden vil studentene få undervisning i profesjonsteori og -etikk.

– Vi vil koble teori og praksis sammen og fremheve hvordan studentene kan bruke det de har lært i praksisen. På denne måten håper vi å gjøre dem

klar over kunnskapene de har og hvordan de kan bruke disse, sier førsteamanuensis ved Institutt for arkiv-, bibliotek- og informasjonsfag, Jamie Johnston.

Tilbyr tettere oppfølging

Utdanningen legger også opp til tettere oppfølging i forbindelse med praksisen. Studentene vil få to oppfølgingsøkter, og praksisarbeidsplassene får også tilbud om tettere dialog.

– Praksisbibliotekene har ønsket seg mer oppfølging. Vi har ikke rammefinansiering til å lønne praksisveiledere, som sykepleier- og lærerutdanningen har. Men vi kommer likevel til å følge opp på en annen måte enn tidligere, sier Bøyum.

Det er i dag krevende å skaffe nok praksisplasser til studentene. Bibliotekarutdanningen håper at den nye innretningen på praksisen vil gjøre det lettere å ta imot studenter: OsloMet hadde et møte med mulige praksissteder i november. Utdanningen har også laget et forslag til kjøreplan for praksisstedene.

– Det har vært et ønske fra praksisstedene at vi kommer med en slags oppskrift. Tidligere år har målet vært at

studentene skal «delta i daglig praksis», men vi har fått høre at dette er for vagt. Derfor har vi laget et forslag til kjøreplan, sier Bøyum, som understreker at praksisarbeidsplassene er for ulike til at man kan lage et detaljert skjema som alle benytter seg av.

Den utstrakte bruken av videokonferanser, som både OsloMet, studentene og mange bibliotek har tatt i bruk de siste månedene, gjør det også lettere for utdanningen å støtte studentene og praksisplassene, påpeker Jamie Johnston.

– Vi kan være mer involvert gjennom hele perioden og følge opp underveis. Jeg tror dette kan minske risikoen for at det oppstår frustrasjon og gjøre det lettere for både studenter og praksisplasser å ta kontakt med meg, sier Johnston.

– Vi jobber også med å utvikle en gruppe på Bibliotekutvikling.no, der praksisstedene kan finne mer informasjon og dele inspirasjon og ideer.

Den nye praksisperioden på OsloMet blir lagt til etter påske. Våren 2021 blir dermed første runde med den nye praksisen – forutsatt at koronasituasjonen er slik at den kan gjennomføres.

«Vi legger til rette for mer aktiv bruk av bibliotekene i de andre fagene.»

Førstelektor ved Institutt for arkiv-, bibliotek- og informasjonsfag, Idun Bøyum

Den nye bachelorgraden

Fra høsten 2020 tilbyr OsloMet et nykomponert bachelorprogram. Det første året er alle emner obligatoriske. De to siste årene er under utvikling.

Forslag til «køreplan» på praksisstad

Velkomstsamtale

- Bli kjent og lage/presentere ein plan for perioden
- Kan praktikanten noko biblioteket kan ha nytte av (utstillingar, presentasjonar osv.?)

«Ta del i dagleg arbeid»

- Vakter, møter, prosjekt, rettleiing, planlegging
- Arbeidsoppgåver (samlingsutvikling, undervisning, registrering)
- Arrangement (språkkafé, faglige lunsjar, digitale arrangement, debattar, presentasjonar osv.) – vere med på førebuing, eventuelt gjennomføre sjølve
- Bli kjent med biblioteket sine brukargrupper og tenester retta mot dei ulike brukargruppene?

Møte med brukaren

- – Har biblioteket ein policy på korleis ein skal møte brukaren i skranken, digitalt osv. (referanseintervju, skikk og bruk osv.)?
- Kva refleksjonar og erfaringar har biblioteket med ulike brukargrupper?

Biblioteket si rolle i studentane si oppgåveskriving

- Tilby etterspurt informasjon (styringsdokument, bibliotekaren si oppleving/halding med meir).
- Studenten får fagleg rettleiing av ABI.
- Avslutt gjerne med ein samtale/oppsummering av praksis.

Fra OsloMets forslag til kjøreplan på praksisstedene. – Vi gleder oss til oppstart til våren og tror på et sterkere samarbeid med praksisstedene, sier praksisansvarlig og førsteamanuensis Jamie Johnston.

SMITTEFRI INSTA-POESI

Diktboken utfordres av Instagram-poesien. Kan den bidra til en modernisering av biblioteket?

Tekst: Aud Gjersdal

Diktboka mister lesere. Kanskje er det slik litteraturforsker Frode Helmich Pedersen skriver i Bokvennen Litterær Avis at «poesien ikke har noen levende rolle i norsk offentlighet» og at «poesiens æra er over»¹?

Diktsamlingen i papir utfordres i hvert fall av nye litterære uttrykk. Ett av dem er Insta-poesien. Den indiskfødte kanadiske poeten Rupī Kaur ble berømt ved å dele sine illustrerte dikt på Instagram og har nå over fire millioner følgere. I Norge har poeten Trygve Skaug over 100 000 følgere og Alexander Fallo ca. 23 000.

Camilla Holm er stipendiat ved Institutt for arkiv-, bibliotek- og informasjonsfag ved OsloMet og forsker på Insta-poesi. Hun mener denne poesien er litteratur og dermed fortjener en plass i biblioteket.

– Det er dikt som blir publisert på Instagram. Man har en intensjon om å publisere som en Instagram-post og tenker mer på å bruke ekstratekstuelle virkemidler, som for eksempel bilder eller plassering av tekst. En må tenke mer på hvordan det ser ut, fremfor hva ordene i seg selv skal si, sier Holm.

– Frigjøring fra boka

Hun forteller videre at denne poesien kan bli enkel, fordi mye av den er skrevet av hobbypoeter. Men den kan den være enkel på en annen måte, ved at etablerte Insta-poeter, som er profesjonelle poeter, bruker et dagligdags, enkelt språk som vi kanskje ikke har sett på en stund i samtidslyrikken.

«Det er viktig å skille mellom hobbypoeter og reelle Insta-poeter. Verkene til sistnevnte må kvalitetsvurderes.»

Camilla Holm

– De gode Insta-poetene er de som bruker verktøy for å få folk til å lese saktere, selv om budskapet er enkelt, sier hun.

– Du har uttalt at «det nettopp er frigjøringen fra boka som har gitt poesien sin allmenkulturelle relevans igjen». Kan du utdype dette?

– Enkelte skriveformer kan bli altfor hardt assosiert med noe. I skolen blir for eksempel det å lese dikt sett på som veldig kjedelig av mange elever, som har en oppfatning av at å lese diktbøker er noe veldig få sære personer gjør. Man får ideer om hvem det er til for – og så fastfryser de ideene. Rundt Insta-poesien har disse ideene løsnet opp. Det blir pop-lyrikk. En er litt tilbake til at lyrikken blir populærkulturell igjen, sier Holm.

Hvordan innfrir denne poesien kravet til kvalitet?

Det er ifølge Holm viktig å skille mellom hobbypoeter og reelle Insta-poeter. Verkene til sistnevnte må kvalitetsvurderes.

– Du har en generasjon med litteraturvitere som har forholdt seg til tekst på en måte hvor man går etter hva som er meningspotensialet i teksten uten å tenke over hvordan det formidles. Boka har vært usynlig så lenge, sier hun, og påpeker at de nye mediene synliggjør hvordan de formidler ting.

Elektronisk litteratur – en nyskaping

Hun stiller spørsmål ved om en kan bruke teori basert på skrevet og trykt tekst på verk i sosiale medier.

– Vi har gått ut fra trykte medier som er fastfrosset ved at det har vokst frem ideer rundt noe som har vært stabilt lenge, for eksempel hva en tekst er: Den trykkes i en bok, sier hun, og peker på at den elektroniske litteraturen skaper ting på nye måter og at det fastfrosne systemet løser seg opp. Kvalitet må dermed defineres på nytt.

– Hvis vi går tilbake i historien, har nesten alltid de folkelige poetene vært mindre likt av highbrow. I England ble Philip Larkin kåret til den mest folkekjære poeten. Men han var uglesett av alle som studerte litteratur, fordi diktene var for enkle. Det er litt rart at når mange kan gjenkjenne seg i det, så blir det ikke bra nok plutselig, sier hun.

Hvordan kan folkebibliotekene formidle

Insta-poesien bedre?

– Jeg ønsker at bibliotekene satser og bruker mer tid på elektronisk litteratur om det være seg litt sære verk eller poplyrikk som Insta-poesi, sier Holm, og understreker at man bør oppsøke denne poesien og være på de plattformene hvor denne litteraturen er og formidle der.

så sa du det er jeg som eier

denne plassen

i hjertet ditt på internett

Alexander Fallo

– Gir helt nye leseropplevelser

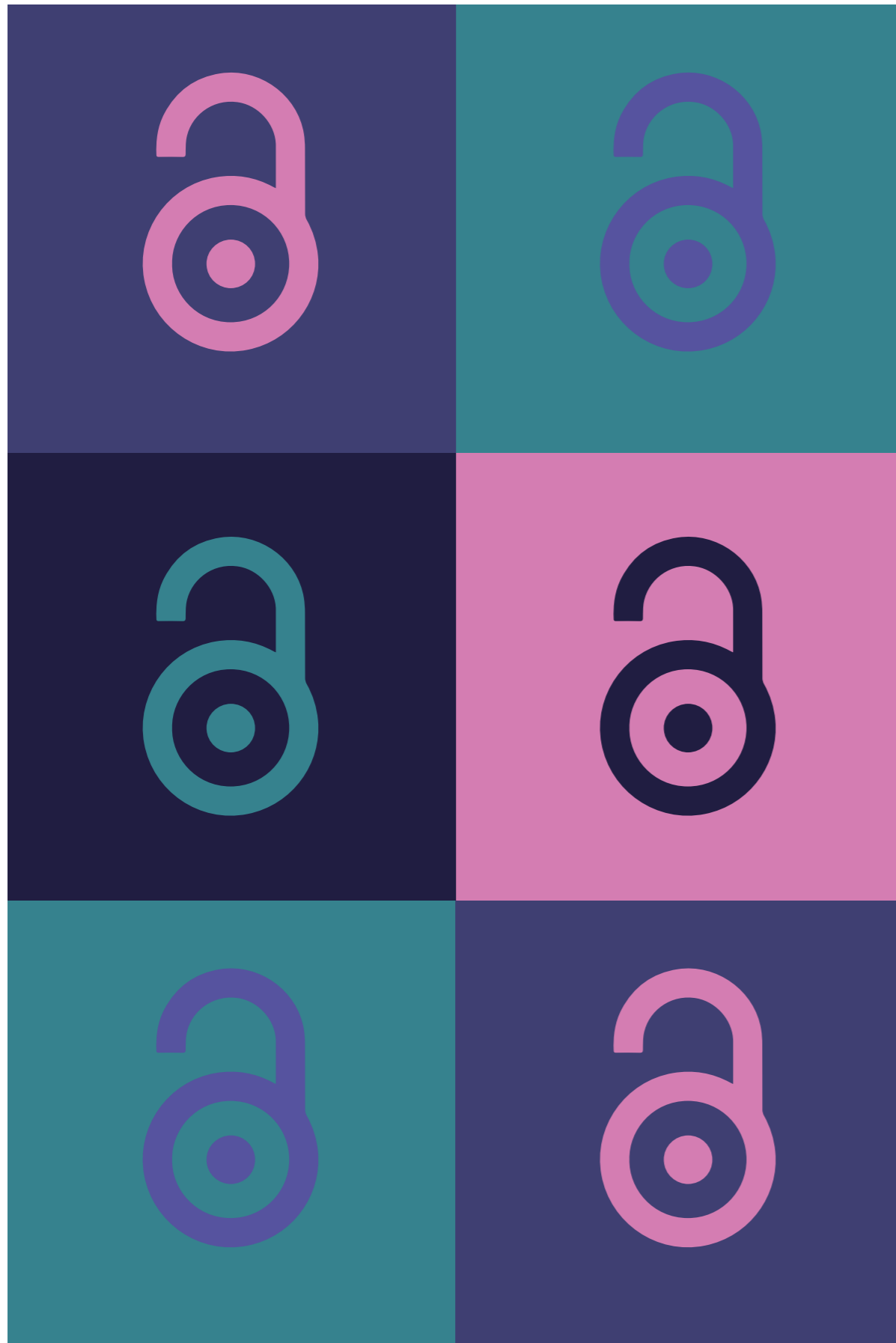
Hun forteller en anekdote om da Alexander Fallo la ut boktips på kontoen sin. Influenseren Sophie Elise oppdaget dette og videreformidlet anbefalingene til sin følgerskare, som også begynte å lese bøkene og i sin tur la ut selfier med bøkene de hadde lest.

Et annet grep er remediering, der en overfører innhold fra ett medium til et annet. New York Public Library har satset på egen Instagram-konto og remedierte klassiske noveller til Insta-fortellinger.

Kafkas «Metamorfose» ble ifølge Holm lest av 300 000 personer i løpet av et år. Kuratering er også viktig for å vise god poesi andre kan lese, og Holm viser til Instagram-kontoen @littavtiden, som lages av litteraturstudenter ved Universitetet i Agder. Her lenker de til poetens egen konto og skriver hvorfor dette er bra dikt.

– Det er så mange spennende varianter av elektronisk litteratur der ute som fortjener lesere. Om biblioteket kan satse på, og fremme dette, så gir jo det helt nye leseropplevelser for mange, avslutter Camilla Holm.

¹ <https://blabla.no/metakritikk/2020/01/poesi-kritikk-krise>

En hensiktsmessig struktur for deling av forskningsdata vil kunne gi både økt kvalitetssikring av forskning, raskere kunnskapsutvikling og mer samfunnsnytte av forskningsdata. Hvordan skal vi få til dette? spurte Magnus Aronsen, førsteamanuensis ved Universitetet i Oslo og Oslo universitetssykehus, under et av foredragene på Open Access Week i Stavanger.

Transkribering av foredrag: Aud Gjersdal

Derfor bør forskningsdata deles

Det internasjonale forskersamfunnet er konkurransepreget, og dette kan hemme åpenhet. Vi har nå et system som er i ferd med å endres. Kanskje ligger de største endringene foran oss. Programmet for Open Access Week i oktober, arrangert av bibliotekene ved Universitetet i Stavanger og Universitetet i Sørøst-Norge, inneholdt foredraget *Åpen tilgang til forskningsdata*. Det ble holdt av Magnus Aronsen, som leder et regjeringsoppnevnt utvalg som skal utrede rettighets- og lisensspørsmål for deling av forskningsdata. I tillegg er han førsteamanuensis i medisin ved UiO og styremedlem ved Norges forskningsråd.

«Så åpent som mulig, så lukket som nødvendig»

– Norge må bruke kunnskap for å opprettholde velferdssamfunnet og blant annet utvikling av næringslivet, sa Aronsen i foredraget og viste til produktivitetskommissjonens rapport¹. Ifølge denne er det helt avgjørende at Norge ligger blant de fremste internasjonalt når det gjelder å produsere, fordele og ta i bruk kunnskap. Først da kan et høyt produktivets- og inntektsnivå opprettholdes i fremtiden.

– Forskning er kompliserte prosesser, og vi må ha krav til kvalitet slik at vi kan innarbeide ny kunnskap i samfunnet, sa han, og påpekte behovet for å heve

«Åpen forskning er et mål både for å styrke forskningskvaliteten, og for å få mer effektive kunnskapsdelingsprosesser. Det publiseres et enormt antall artikler i hvert enkelt forskningsfelt som en forsker i dag ikke har sjanse til å ha oversikt over.»

Magnus Aronsen

kvaliteten på forskning. Samtidig må vi i større grad koble forskningssystemene og samfunnet sammen der det er relevant, slik at samfunnet får økt utbytte av den forskning som gjøres:

– Hvilke politiske, kulturelle og økonomiske virkemidler leder til kunnskapsproduksjon med høy samfunnsverdi, spurte han, og viste til Norges forskningsråds strategi. Der oppgis forskning og innovasjon som nødvendig for å nå hovedmålene om bærekraftig utvikling og omstilling i næringsliv og offentlig sektor. Forskningsrådet har også som mål å sikre et velfungerende forsknings- og innovasjonssystem.

– Dette er en sentral del av forskningsrådets virksomhet, sa han og understreket viktigheten av å bidra til åpne forskningsprosesser i henhold til forskningsetiske normer og i samsvar med prinsippet «så åpent som mulig, så lukket som nødvendig».

– Åpen forskning er et mål både for å styrke forskningskvaliteten, og for å få mer effektive kunnskapsdelingsprosesser, mente han. Det publiseres et enormt antall artikler i hvert enkelt forskningsfelt som en forsker i dag ikke har sjanse til å ha oversikt over. Nå skjer en overgang fra artikkelbasert forskning til mulighetene stordata, kunstig intelligens og maskinlæring gir oss.

– Den transisjonen har like stor eller kanskje større betydning for samfunnets kunnskapsutvikling enn den endringen som skjedde gjennom oppfinnelsen av boktrykkerkunsten, slik jeg ser det.

Rettslig regulering av deling

Sensorer, som for eksempel i smartklokker, gir enorme mengder data.

– Hvordan skal vi håndtere alle disse dataene? Hvordan får vi gode strukturer for databruk og deling av disse dataene, spurte Aronsen, og siterte OECDs definisjon av forskningsdata som «opplysninger (tall, tekst, bilde og lyd) som benyttes som hovedkilde for vitenskapelig forskning og som er allment akseptert i det vitenskapelige miljøet som nødvendig for å validere forskningsresultater».

Det er juridisk viktig å skjelne mellom kildedata og egenproduserte data. Kildedata er data som går inn i en forskningsprosess og egenproduserte data kommer fra selve forskningsprosessen. Kildedata kan være underlagt juridiske begrensninger som vil påvirke muligheten til å dele selve forskningsdataene.

– Hvordan er reguleringen av forskningsdata? Det har viktige implikasjoner for deling og lisensiering på bruk av data, sa Aronsen, og påpekte nødvendigheten av å se på utfordringer i det nå fragmenterte lovverket. Et spørsmål er for eksempel om en kan eie forskningsdata eller om en bare kan kontrollere dem.

– Det er ikke et entydig regelverk og lovdefinisjon av hva forskningsdata er, og det er viktige prinsippavgjørelser for samfunnet som ikke er avgjort rettslig. Dette har konsekvenser for lisensbruk, sa han. I dag brukes Creative Commons-lisenser mye som regulering av vilkår for gjenbruk. I noen tilfeller kan UH-institusjoner ha ønske om å holde tilbake data

for å sikre egne kommersielle interesser, men dette kan være i konflikt med samfunnets ønske om økt datadeling i en datadrevet økonomi i fremtiden. Ofte er det forskeren selv som tar avgjørelser, også på hvilke restriksjoner som settes på deling.

Et system for deling

Aronsen ønsker en åpen diskusjon om hva som kan bidra til et forskningssystem som fremmer datadeling. Et spørsmål er om det er deling eller gjenbruk en vil. Deling er viktig og gir gjennomsiktighet med økt kvalitet på publikasjoner. Gjenbruk er noe annet, og for å få dette til, må dataene være strukturerte og maskinlesbare etter FAIR-prinsippene². Følger en disse, kan en koble data fra ulike kilder og ta i bruk mulighetene algoritmer og kunstig intelligens gir til å analysere dem. Men det krever store ressurser. – Her kan det være slik at samfunnet i første omgang bør prioritere data med stor samfunnsinteresse,

uttalte han, og mente videre at deling av data uansett forutsetter infrastruktur og kompetansenoder som bidrar med kompetanse på blant annet lisensiering og tilgangskontroll.

Open Access Week

Flere norske fag- og forskningsbibliotek markerte den internasjonale Open Access Week 19.–23. oktober. Hensikten var å øke kunnskap om viktigheten av åpen tilgang til forskning. Bibliotekene ved Universitetet i Stavanger og Universitetet i Sørøst-Norge samarbeidet om et program der foredragene ble formidlet digitalt.

² Ved et vendepunkt : fra ressursøkonomi til kunnskapsøkonomi

«Tellekantsystemets fokus på publikasjoner kan faktisk være et hinder for å få til effektiv deling og gjenbruk av forskningsdata, sa han. Det bør sees på mekanismer som motvirker at forskere sitter på forskningsdata for å sikre seg publikasjoner, for det er det som gir kreditering. Tellekantsystemet bør revurderes slik at eksklusiv rett til data ikke premieres.»

Magnus Aronsen

– Det er mange insentiver i forskningssystemet som er knyttet opp mot publisering av artikler. Tellekantsystemet fordeler mye midler over statsbudsjettet til institusjonene ut fra antall publikasjoner, og doktorgradskriterier er ofte knyttet til antall forskningspublikasjoner.

– Tellekantsystemets fokus på publikasjoner kan faktisk være et hinder for å få til effektiv deling og gjenbruk av forskningsdata, sa han. Det bør sees på mekanismer som motvirker at forskere sitter på forskningsdata for å sikre seg publikasjoner, for det er det som gir kreditering. Tellekantsystemet bør revurderes slik at eksklusiv rett til data ikke premieres.

– Det å flytte insentivene mot datadeling er en diskusjon vi må ta. Bør vi gi kreditering for publisering av gode datasett? Dette krever at systemet er i samsvar med Dora-erklæringen, som sier at en ikke skal bruke for stor grad av tall for å vurdere forskere, men heller ha mer helhetlige kvalitetskriterier.

– Dora-erklæringen og tankegangen som ligger bak den, er nødvendig for å sikre økt deling av forskningsdata, sa Aronsen. Samfunnet, både det offentlige og næringslivet, trenger forskningsdata i en kunnskapsbasert økonomi.

– Jeg mener at de viktigste barrierene mot visjonen om deling og gjenbruk av forskningsdata ikke er juridiske, men politiske, økonomiske og kulturelle. De diskusjonene om hvordan vi skal organisere forskningssystemet slik at vi i større grad legger til rette for datadeling, er det viktig at vi som samfunn tar fremover, avsluttet Aronsen.

Les enda en artikkel fra Open Access Week i Stavanger på [bibforb.no!](https://bibforb.no/)

Magnus Aronsen

Førsteamanuensis ved Universitetet i Oslo og Oslo universitetssykehus. Leder det regjeringsutnevnte utvalget som skal utrede rettighets- og lisensspørsmål for deling av forskningsdata.

² Finnbare, tilgjengelige, interoperable og gjenbrukbare data

Enhetsleder bibliotek

Sektor for kultur, Elverum kommune

Er du glad i folk, visjonær, ønsker en utfordring og liker å lede et område som stadig er i utvikling? Kultursektor søker enhetsleder til å utvikle, drifte og lede Elverum bibliotek og Ungdommens hus.

Folkebiblioteket og Ungdommens hus ligger midt i sentrum og er hjertet i Elverum. Elverum bibliotek ligger i hyggelige lokaler i Rådhuset, og vi har i gjennomsnitt 43 besøk i timen. Vi er et levende bibliotek med fokus på å møte alle mennesker med et smil. Ungdommens hus er en rusfri fritidsarena for alle barn og ungdom i alderen 10-20 år. Her kan ungdommene gjøre ulike aktiviteter, som bl.a. gjøre lekser, spille brettspill, biljard, bordtennis og Wii eller kjøpe middag i kiosken. I tillegg kan de delta på musikkverksted og i rollespillgrupper.

Fritt Fram er et utstyrsbibliotek som ligger i Ungdommens hus.

Enhetsleder bibliotek er en fast 100 % stilling. Arbeidssted: Rådhuskvartalet, Elverum.

Arbeidsoppgaver

- Ansvar for folkebibliotekstjenesten, idrettspedagog og Ungdommens hus, i alt 9 årsverk.
- Personal- og økonomiansvar
- Inngå i bibliotekets vaktordning
- Bistå kultursjef i utvikling og planlegging
- Delta i kultursektorens ledergruppe

Kvalifikasjoner

- Godkjent bibliotekarutdanning med bachelorgrad eller høyere

Ønskede kvalifikasjoner

- Ledererfaring
- Bibliotekfaglig erfaring
- Kunnskap om kultur- og fritidsarbeid med barn og ungdom

Personlige egenskaper

- Selvstendig og initiativrik
- Har evnen til å skape tillit, veilede og motivere
- Være pådriver for daglig drift og i utviklingsprosesser
- Like å lede debatter, jobbe med arrangementer og drive med formidling
- Personlig egnethet vektlegges

Vi tilbyr

- Lønn etter avtale
- Gode arbeidsvilkår og pensjonsordning
- Utfordrende og varierte arbeidsoppgaver
- Dyktige og kreative kolleger i et godt arbeidsmiljø
- Muligheter for personlig og faglig utvikling

Kontaktinformasjon:

Tora Jervell, fungerende biblioteksjef. Tlf. 62433090. E-post: tora.jervell@elverum.folkebibl.no
Line Margrethe Rustad, kultursjef. Tlf. 91127599. E-post: line.m.rustad@elverum.kommune.no

Søknadsfrist: 15. januar 2021.

Søk på stillingen: <https://www.elverum.kommune.no/ledige-stillinger>

Har refleksene dine gått ut på dato?

Som så mye annet kan også reflekser gå ut på dato.

Tekst: Roar Hagen, BF Forsikring.

En husholdning har ofte mange reflekser liggende rundt omkring i huset. Ofte er disse refleksene gamle, og da kan effekten være svært dårlig. Levetiden på en refleks kan være så kort som ett år dersom den er utsatt for mye slitasje.

En gammel refleks kan med andre ord være en falsk trygghet.

Bruker du eller barnet ditt en refleks som er slitt, vil dette redusere synligheten kraftig. Barneklær og treningsklær har ofte integrerte reflekser. Disse er ekstra utsatt for slitasje fordi dette er klær som får røff behandling og som vaskes ofte.

Slik undersøker du refleksene

Gå inn i et mørkt rom og skru av lyset. Har du en ny refleks kan du enkelt finne ut om det er på tide å bytte ut de gamle refleksene ved å lyse på dem og sammenligne. Det anbefales å kjøpe reflekser med CE-merke. Dette merket viser at refleksene oppfyller de Norske kravene for minimumsrefleksjon.

Voksne er sløve

Kun fire av ti voksne bruker refleks viser tall fra Trygg Trafikk.

Mørketiden er her og refleks er et svært enkelt og forebyggende tiltak for å bli synlig. Ofte er foreldre flinke til å passe på barna, men glemmer seg selv. Med refleksvest blir du sett på 140 meters avstand. Dette betyr at i et område med 50-sone, har bilføreren ti sekunder i stedet for to sekunder til å reagere. Dette illustrerer hvor viktig det er å gjøre seg synlig for trafikken. Er du synlig kan det enkelt og greit være forskjellen på liv og død.

Tips til god refleksbruk

- Refleksen bør henge i knehøyde for å motta mest mulig lys fra billyktene.
- Reflekser som beveger seg når du bruker dem, synes best.
- Bruker du to reflekser blir du sett fra begge sider når du krysser veien.
- Riper svekker refleksjonsevnen, så bytt ut gamle reflekser.
- Refleksvesten blir dårligere ved vask og bør byttes årlig ved jevnlig bruk.

BF Forsikring ønsker alle medlemmer riktig god jul og et godt nytt år! Husk bruk av refleks når du ferdes ute i mørket.

Kilde: Trygg Trafikk og Tryg Forsikring.

Foto: Unsplash

Sekretariatet

Forbundsleder: Veronicha Angell Bergli
Kontorleder: Petter Bruce
Rådgiver: Hege Bergravf Johnsen
Rådgiver: Bente Ørberg
Kommunikasjonsrådgiver: Embret Rognerød

Spesialrådgiver: Erling Bergan

E-post: bf@bibforb.no

Postadresse: Bibliotekarforbundet
 Postboks 431 Sentrum,
 0103 Oslo
Besøksadresse: Øvre Vollgt 11, Oslo
Telefon: 480 20 900

Nettside: www.bibforb.no
Facebook: /Bibliotekarene
Twitter: @Bibliotekarene

Forbundsstyret

Leder
 Veronicha Angell Bergli
Mobil: 976 16 888
E-post: veronicha.bergli@bibforb.no

Styremedlemmer
 Glenn Karlsen Bjerkenes (nestleder),
 Universitetsbiblioteket i Oslo
 Kathrin Lunborg Kvilstad, Jättå videregående skole
 Miriam Bakkeli, Folkehelseinstituttet
 Linda Rasten, Vestby bibliotek
 Elisabeth Reinertsen, Fredrikstad bibliotek
 Ørjan Persen, Viken fylkesbibliotek

Varamedlemmer
 Monica Skybakmoen, Nes bibliotek
 Åse Hansen, Lyngen bibliotek
 Sara Røddesnes, NTNU Universitetsbiblioteket
 Jannicke Røgler, Trondheim folkebibliotek
 Per Eide, Bergen Offentlige Bibliotek

Distriktslag

Finnmark
 Øystein A. Dahl
 Finnmark fylkeskommune
 Telefon: 474 17 270
 E-post: finnmark@bibforb.no

Vestland
 Konstitueres over nyttår.
 I mellomtiden kan du ta kontakt
 med Torill Berg eller Trude Vaksdal
 (482 49 926 / 452 06 986)
 E-post: vestland@bibforb.no

Buskerud
 Anne Marie Bekk
 Drammen bibliotek
 Telefon: 905 32 019
 E-post: buskerud@bibforb.no

Troms

Marit Andersen Somby
 Fylkesbiblioteket i Troms
 Telefon: 473 04 049
 E-post: troms@bibforb.no

Rogaland
 Kari Hølland
 Medisinsk bibliotek, SUS
 Telefon: 46 54 69 95
 E-post: rogaland@bibforb.no

Hedmark og Oppland
 Ta kontakt med sekretariatet på tlf 480 20 900
 eller bf@bibforb.no

Nordland

Sissel Anita Holtet
 Nordland fylkesbibliotek, avd. Narvik
 Telefon: 97 19 18 33
 nordland@bibforb.no

Agder
 Kyrre Thorsnes
 Kuben, Aust-Agder museum og arkiv
 Telefon: 934 63 469
 E-post: agder@bibforb.no

Østfold
 Vegard Krog Petersen
 Sarpsborg bibliotek
 Telefon: 958 88 842
 E-post: ostfold@bibforb.no

Trøndelag

Morten Olsen Haugen
 Fylkesbiblioteket i Nord-Trøndelag
 Telefon: 415 17 633
 E-post: trondelag@bibforb.no

Telemark
 Mari Honningdal
 Porsgrunn bibliotek
 Telefon: 35 54 71 72
 E-post: telemark@bibforb.no

Akershus
 Helena Huse
 Skedsmo videregående skole
 Telefon: 995 23 993
 E-post: akershus@bibforb.no

Møre og Romsdal

Madelen Ramsøy
 Skodje bibliotek
 Telefon: 934 40 410
 E-post: moreogromsdal@bibforb.no

Vestfold
 Susanne Birgitte Bolstad
 Larvik bibliotek
 Telefon: 951 22 866
 E-post: vestfold@bibforb.no

Oslo
 Siv C.B. Jørstad
 Valle Hovin videregående skole
 Telefon: 95 79 64 56
 oslo@bibforb.no

Innmelding og endring av medlemsopplysninger

Du kan melde deg inn eller endre medlemsopplysningene dine på våre nettsider www.bibforb.no. Ferdig utdannede bibliotekarer må sende dokumentasjon på bibliotekar-utdanning som vedlegg.

Trenger du hjelp? Ta kontakt med Petter Bruce i BFs sekretariat: tlf 480 20 900 eller bf@bibforb.no.

Forlat skranken

og møt lånerne der de er

Med Bibliofil på web trenger du kun en enhet med tilgang til internett og en scanner.